

(i) Printed Pages : 8

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	4	2	5
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

16/12 (M)
B.A./B.Sc. (General) 5th Semester

(2123)

HISTORY

Paper : World History 1500-1870 A.D. (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :—Attempt **five** questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting **one** question from each Unit.

I. Attempt any **nine** out of the following in about **25-30** words each :

- (i) What do you mean by Feudalism ?
- (ii) Write two features of Mercantilism.
- (iii) Who was the leader of the Reformation in Germany ?
When was he born ?
- (iv) Why was Louis XIV known as the child of miracle ?
- (v) When Stamp Act was passed by British Parliament ?
Who was the King of England at that time ?
- (vi) Who was Marie Antoinette ?
- (vii) What do you know about Freemasons ?
- (viii) What were views of Napoleon about Religion ?

- (ix) Name the four leaders of the Congress of Vienna, 1815.
- (x) Write four social effects of Industrial Revolution.
- (xi) Who was Menschikoff ?
- (xii) How did Crimean War help in originating the Red-Cross Society ?
- (xiii) What do you know about Carbonary Society ?
- (xiv) Which Policy was adopted by Bismarck for the unification of Germany ?
- (xv) Who was Voltaire ? Name his two books. 9×2=18

UNIT—I

- II. What do you know about Renaissance ? Examine its Social and Cultural effects on the life of the people of Europe. 18
- III. Critically explain the causes and results of Glorious Revolution of 1688. 18

UNIT—II

- IV. Critically examine the effects of the French Revolution of 1789 on France and Europe. 18
- V. What do you know about the internal reforms of Napoleon ? 18

UNIT—III

- VI. What do you understand by 'Industrial Revolution' ? Discuss its origin and progress in various countries of Europe. 18
- VII. Examine the causes, course and consequences of the Crimean War. 18

VIII. "Bismarck was the real architect of the German Empire". Discuss.

18

IX. On the outline map of World mark the following **five** places and write an explanatory note on any **four** :

- (i) Vienna
- (ii) London
- (iii) Rome
- (iv) Trafalgar
- (v) Waterloo

10+8=18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— प्रश्न नं. I अनिवार्य है और प्रत्येक यूनिट में से एक-एक प्रश्न का चयन करते हुए, कुल पाँच प्रश्न करें।

I. निम्नलिखित में से किन्हीं नौ प्रश्नों के उत्तर लगभग **25-30** शब्दों में लिखिए :

- (i) सामन्तवाद से आपका क्या अभिप्राय है ?
- (ii) वाणिज्यवाद (Mercantilism) की दो विशेषतायें लिखें।
- (iii) जर्मनी में धर्म सुधार आन्दोलन का नेता कौन था ? उसका जन्म कब हुआ ?
- (iv) लुईस XIV को चमत्कार की उपज (Child of Miracle) क्यों कहा जाता था ?

- (v) स्टैम्प एक्ट (Stamp Act) बर्तानिया संसद ने कब पास किया ?
उस समय इंग्लैंड का राजा कौन था ?
- (vi) Marie Antoinette कौन थी ?
- (vii) Freemasons के बारे में आप क्या जानते हैं ?
- (viii) नेपोलियन के धर्म के प्रति क्या विचार थे ?
- (ix) वियाना कांग्रेस के चार नेताओं के नाम लिखें।
- (x) औद्योगिक क्रांति के चार सामाजिक प्रभाव लिखें।
- (xi) Menschikoff कौन था ?
- (xii) क्रामिया के युद्ध ने रैडक्रॉस (Red Cross) सोसाइटी को चलाने में किस प्रकार सहायता की ?
- (xiii) Carbonary Society से आपका क्या अभिप्राय है ?
- (xiv) जर्मनी के ऐकीकरण के लिए बिस्मार्क ने कौन-सी नीति अपनाई ?
- (xv) Voltaire कौन था ? उसकी दो पुस्तकों का नाम लिखें।

9×2=18

यूनिट-I

- II. पुनर्जागरण से आपका क्या अभिप्राय है ? यूरोप के लोगों के जीवन पर इसके सामाजिक और सांस्कृतिक प्रभावों का परीक्षण करें। 18
- III. 1688 ई. की गौरवशाली क्रांति के कारणों और परिणामों की आलोचनात्मक व्याख्या करें। 18

यूनिट-II

IV. 1789 ई. की फ्रांस की क्रान्ति के फ्रांस और यूरोप पर पड़े प्रभावों का आलोचनात्मक परीक्षण करें। 18

V. नेपोलियन के आंतरिक सुधारों के बारे में आप क्या जानते हैं ? 18

यूनिट-III

VI. औद्योगिक क्रांति से आपका क्या अभिप्राय है ? यूरोप के विभिन्न देशों में इसकी उत्पत्ति और विकास की चर्चा करें। 18

VII. क्रीमिया के युद्ध के कारणों, घटनाओं और परिणामों का परीक्षण करें। 18

यूनिट-IV

VIII. "बिस्मार्क जर्मन एकीकरण का वास्तविक निर्माता था"। चर्चा करें। 18

IX. दुनिया के मानचित्र पर निम्नलिखित पाँच स्थान दर्शाएं और किन्हीं चार पर व्याख्यात्मक नोट लिखें :

(i) वियाना

(ii) लंदन

(iii) रोम

(iv) त्रफलगर

(v) वाटरलू

10+8=18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ I ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

I. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :

- (i) ਸਾਮੰਤਵਾਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (ii) ਵਣਜਵਾਦ (Mercantilism) ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- (iii) ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਸੁਧਾਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਨੇਤਾ ਕੌਣ ਸੀ ? ਉਸਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ?
- (iv) ਲੂਈਸ XIV ਨੂੰ 'ਕਰਾਮਾਤ ਦੀ ਉਪਜ' ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ?
- (v) ਸਟੇਂਪ ਐਕਟ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਦੋਂ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ? ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੌਣ ਸੀ ?
- (vi) Marie Antoinette ਕੌਣ ਸੀ ?
- (vii) Freemasons ਦੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
- (viii) ਨਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਸਨ ?
- (ix) ਵਿਆਨਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (x) ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ।
- (xi) Menschikoff ਕੌਣ ਸੀ ?
- (xii) ਕ੍ਰੀਮੀਆ ਦੇ ਯੁੱਧ ਨੇ ਰੈਡ ਕਰਾਸ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ?

* (xiii) Carbonary Society ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(xiv) ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਏਕੀਕਰਣ ਦੇ ਲਈ ਬਿਸਮਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ?

(xv) Voltaire ਕੌਣ ਸੀ ? ਉਸਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

II. ਪੁਨਰਜਾਗਰਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਯੂਰਪ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 18

III. 1688 ਈ: ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

IV. 1789 ਈ: ਦੀ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਉੱਤੇ ਪਏ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 18

V. ਨਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਆਂਤਰਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? 18

ਯੂਨਿਟ-III

VI. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਯੂਰਪ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

VII. ਕ੍ਰੀਮੀਆਂ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 18

VIII. “ਬਿਸਮਾਰਕ ਜਰਮਨ ਏਕੀਕਰਣ ਦਾ ਵਾਸਤਵਿਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸੀ”। ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

18

IX. ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪੰਜ ਸਥਾਨ ਭਰੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਉਪਰ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

- (i) ਵਿਆਨਾ
- (ii) ਲੰਡਨ
- (iii) ਰੋਮ
- (iv) ਟਰਾਫਾਲਗਰ
- (v) ਵਾਟਰਲੂ

10+8=18